

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeadji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

01.06.2026

Vår referanse

2026/3977

Deres dato:

Deres referanse

Bardu kommune
Postboks 401
9360 BARDU

Telefonnummer til saksbehandler

Marit Gåre, 77642115

Plan for nydyrking - Bardu 25/1 - Øytangen

Statsforvalteren har mottatt søknad om nydyrking av 33 daa på Gnr 25 Bnr 1 i Bardu kommune. Gårdbrukeren ønsker å sikre seg mer eget areal i forbindelse med investering i ny driftsbygning, og kommende generasjonsskifte.

Tiltaket er søkt i et område der flere hensyn skal tas, og kommunen har i sitt høringsbrev redegjort godt for flere av de hensyn som er gjeldende i denne saken.

Det er kommunen som fatter vedtak nydyrkingssaker, og statsforvalteren med flere, skal gis mulighet til å komme med uttalelse før vedtak fattes.

Saken har vært på intern høring hos Statsforvalteren.

Fra Jordbruk er det kommet følgende innspill:

Søker har i 2025 fått godkjent tilskudd til 21 melkekyr og 36 øvrige storfe. I tillegg har søker fått godkjent 496 daa fulldyrka jord som høstingsareal. Søker har for sitt nåværende besetning areal nok. Men som det fremgår i søknaden, så skal søker gå over til løsdrift dermed øke besetningen. Gjennomsnittlig størrelse på løsdriftfjøs som har søkt om tilskudd fra Innovasjon Norge i 2026 er 46 kyr. Hvis søker skal utvide sin drift til denne størrelsen, er det et behov for å utvide dyrkingsarealet og.

Miljøfaglig uttalelse:

Det har blitt søkt om godkjenning av plan for nydyrking på Øytangen i Bardu kommune, 25/1. Det omsøkte arealet er på 33 dekar.

Området der det søkes om godkjenning av plan for nydyrking, ble naturtypekartlagt i 2005 til rik boreal lauvskog, og består av en elveslette med skog og små tjern. Det ble kartlagt i forbindelse med en biologisk mangfold-rapport som ble utarbeidet av NINA for Bardu kommune. Området ble kartlagt med metoden DN-håndbok-13, og fikk da A-verdi som tilsa at dette ble vurdert å være en svært viktig rik løvskog (NINA-rapport 58, Strand m.fl. 2005). I rapporten anbefales det at skogbruk og andre unødige inngrep ikke tillates. Det omsøkte arealet ble også kartlagt som en svært viktig viltlokalitet på grunn av verdien lokaliteten hadde for fugl.

E-postadresse:
sftfpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf
Org.nr. 967 311 014

Deler av naturtypelokaliteten Nylund ble godkjent dyrket opp av Bardu kommune i vedtak av 19.22.2022, til tross for at Statsforvalteren hadde frarådet dette i sin uttalelse datert 02.06.2022. Dette ble begrunnet i at det omsøkte arealet allerede var flatehogd, samt at landbruksformålet ble vurdert som viktigere enn naturverdiene. Arealet som nå søkes nydyrket, er ifølge flyfoto ikke hogd. Ut fra miljøfaglige vurderinger, har omsøkt areal med stor sannsynlighet fortsatt en svært stor verdi for naturmangfold.

Naturmangfold

Berggrunnen i området er kalkrik, og består hovedsakelig av fyllitt, mens løsmassene består av elve- og bekkeavsetninger. Dette er forhold som gir grunnlag for et svært rikt arts mangfold, noe som vises i naturtypekartleggingen fra 2005, samt registrering av trua arter og hensynskrevende arter. Det er blant annet kartlagt gråor, hegg og fossenever (VU) i den rike løvskogen (Strand m.fl. 2005, Artskart). Dette tilsier forekomst av flomskogmark (VU) med mye død ved. Dette er en naturtype som er truet på norsk rødliste for naturtyper (Rødliste for naturtyper 2018). Laven fossenever (VU) er dokumentert ved det som ser ut som myrlendte områder med tjern og sumpskog tilgrensende til det omsøkte området. Fossenever er sårbar på rødlista for arter (2021). Denne laven krever høy luftfuktighet og har en stor andel av sine voksesteder i flompåvirkede gråorskoger. Fossenever vokser hovedsakelig fra Trøndelag til Troms, og er en signalart for områder med mye død ved og gammel skog.

Nylund ble også registrert som svært viktig viltområde A, et prioritert viltområde, samt svært viktig område for biologisk mangfold (A) i NINA rapport 58. Dette blir er en av de få større elveslettene med storvokst lauvskog som fremdeles har betydelige kvaliteter i form av rikt fugleliv. Forekomsten av flere mindre tjern i skogen gir også området ytterligere kvaliteter for enn del arter vannfugl. For området som helhet nevnes arter som gråfluesnapper, trekryper, dvergspett og hagesanger. Rundt tjernene hekket det gluttsniper og skogsniper samt ender som brunnakke og krikband. Vi må anta at det er tjernene ved omsøkt areal som her ble trukket frem. Dvergspett er en spesielt hensynskrevende art, og dens funksjonsområde har regional til nasjonal forvaltningsverdi (T-2/16). Området det søkes om å nydyrke ligger ca. 600 meter sør for Floan naturreservat, et viktig våtmarksområde. Naturreservatet består av elveslette med myr, sumpskog og gammel slåttemark. Dette er et viktig hekkeområde for ender, vadere og våtmedmarksavhengige spurvefugler.

Det er imidlertid over 20 år siden området ble kartlagt, og metoden å kartlegge på er nå endret. Det er også rødlistene for naturtyper og arter. Det bør derfor vurderes om kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold er tilstrekkelig, eller om en bør kreve ny naturtypekartlegging / KU for omsøkt plan, og da i henhold til gjeldende metodikk som er Miljødirektoratets instruks, jf. forskrift om konsekvensutredninger § 17 og M-1941. Konsekvensutredningen som søker viser til dekker ikke omsøkt areal. Vi vurderer imidlertid på bakgrunn av områdets beliggenhet nær Barduelva, tjern og våtmarksområder, samt tidligere kartlegging, at en det er stor sannsynlighet for forekomst av trua natur.

Klima og myr

Vi ser at omsøkt areal grenser til myr, sump og småtjern på en slik måte at vi vurderer at disse våtmarkene og tjernene vil kunne dreneres og/eller reduseres, slik at de mister sin funksjon som karbonlager og samtidig vil kunne tørke ut, noe som medfører økt utslipp av klimagasser til atmosfæren. Dette kan også få negative konsekvenser for fuglelivet. De myrlendte områdene sees best på eldre økonomiske kart, men kan også sees på flyfoto (ØK, kilden).

Klimatilpasning og flom

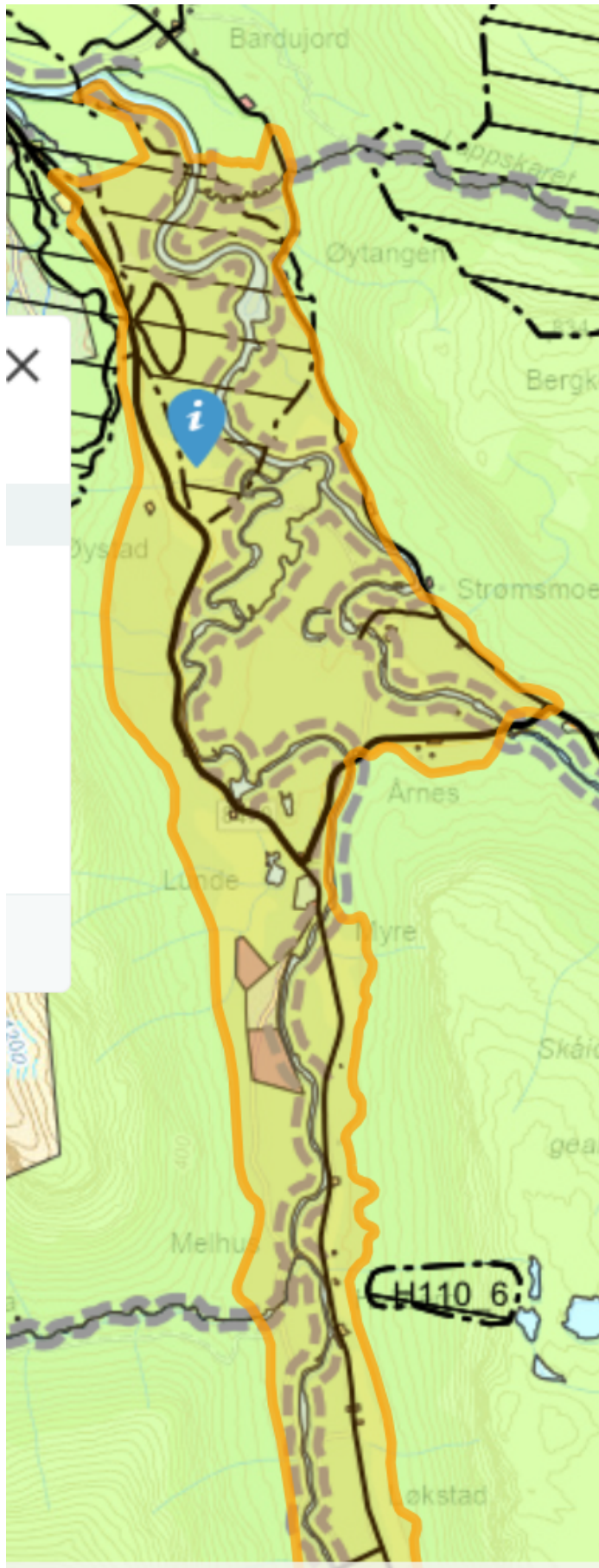
Det omsøkte arealet ligger i et område som ligger på nivå med Barduelva. Antakeligvis vil elva mer eller mindre regelmessig flomme over dette arealet. Kommunene bør i sin planlegging ta hensyn til at et varmere klima gir mer ekstremvær der elvene i større grad og oftere flommer over sine bredder.

Plansituasjon

Kommunen skriver i sitt oversendelsesbrev at omsøkt areal i kommuneplanens arealdel er LNFR-område med hensynssone naturmiljø og biologisk mangfold (H560_8), blant annet på grunnlag av NINA-rapporten fra 2005. Det går også frem at omsøkt areal samtidig ligger inne som hensynssone landbruk (H510_1) blant annet på grunn av store dyrkingsreserver. Det er imidlertid viktig å merke seg at hensynssonen for landbruk er mye større enn hensynssonen for naturmiljø og biologisk mangfold. Det har allerede blitt bygd ned deler av hensynssonen for naturmiljø, og vi vurderer at det er de viktigste arealene som nå gjenstår.

Figur 1: Hensynssone naturmiljø og biologisk mangfold i kommuneplanens arealdel (H560_8).

Figur 2: Hensynssone landbruk (H510_1) i

kommuneplanens arealdel.

Oppsummering

Statsforvalteren fraråder på grunnlag av dette at kommunen gir en godkjenning av plan for nydyrking på omsøkt areal. Det befinner seg svært store naturverdier i og utenfor omsøkt areal, som vil bli negativt påvirket dersom den omsøkte planen for nydyrking godkjennes. Forskrift om nydyrking § 1 skal sikre at nydyrking skjer på en måte som tar hensyn til natur- og kulturlandskap, herunder hensynet til biologisk mangfold. Ved avgjørelsen skal det legges særlig vekt på hvilke virkninger tiltaket kan påregnes å få for natur- og kulturlandskapsverdiene, jf. §5 i forskrift om nydyrking. I tillegg vil vi henvise til naturmangfoldloven § 7, som skal sikre at prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Et vedtak må fattes etter vurderinger i fht. naturmangfoldloven §§ 8-12.

Vi ønsker å bli holdt orientert om den videre saksgangen.

Figur 3: Flyfoto som inkluderer omsøkt areal og eksisterende dyrka mark.

Avsluttende kommentar fra saksbehandler:

Vi viser til den miljøfaglige anbefalingen, og ber om at kommunen oversender kommunens vedtak i saken, når den er klar.

Med hilsen

Kristine Sørensen Ødegård (e.f.)
fagdirektør

Marit Gåre
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent